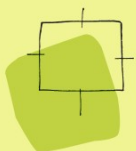
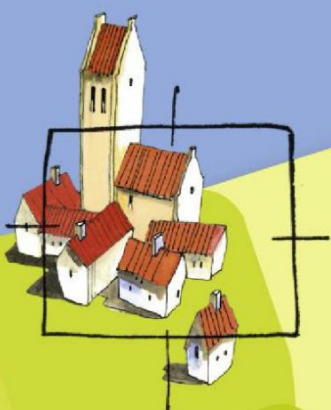

**Natuurtoets Kindcentrum Maarsveld,
Stadskanaal**

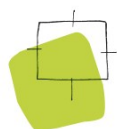
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

**Natuurtoets Kindcentrum Maarsveld,
Stadskanaal**

Inhoud
Rapport en bijlage

12 maart 2025
Projectnummer P003246

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Projectgebied en voornemen	4
2	Soortenbescherming	8
2.1	Wet- en regelgeving	8
2.1.1	Algemene zorgplicht	8
2.1.2	Flora- en fauna-activiteiten	8
2.2	Inventarisatie	9
2.2.1	Vaatplanten	9
2.2.2	Vogels	10
2.2.3	Vleermuizen	11
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	13
2.2.5	Amfibieën	14
2.2.6	Dagvlinders	14
2.2.7	Libellen	15
2.2.8	Overige beschermde soortgroepen	15
2.2.9	Overige soortgroepen van Rode lijsten	15
2.3	Toetsing	16
2.3.1	Vaatplanten	16
2.3.2	Vogels	16
2.3.3	Vleermuizen	16
2.3.4	Grondgebonden zoogdieren	17
2.3.5	Amfibieën	17
2.3.6	Dagvlinders	18
2.3.7	Overige beschermde soortgroepen	18
2.3.8	Overige rode lijstsoorten	18
3	Gebiedsbescherming	19
3.1	Wet- en regelgeving	19
3.1.1	Natura 2000-gebieden	19
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland	20
3.2	Inventarisatie	20
3.3	Toetsing	20
3.3.1	Natura 2000-gebieden	20
3.3.2	Natuurnetwerk Nederland	20
3.3.3	Weide-en akkervogelleefgebied en natuur buiten het NNN	21
4	Beschermde houtopstanden	22
4.1	Wet- en regelgeving	22
4.2	Inventarisatie en toetsing	22

5	Conclusie	23
5.1	Soortenbescherming	23
	5.1.1 Zorgplichtmaatregelen	24
5.2	Gebiedsbescherming	24
5.3	Houtopstanden	24

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om op een terrein aan de Maarsbroek in Stadskanaal een kindcentrum te realiseren. Hiervoor wordt een planologische procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen is de voorliggende natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Veldbezoek

Het projectgebied is ten behoeve van de natuurtoets op 13 februari 2025 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: droog, bewolkt, circa -2 °C en er stond nagenoeg geen wind (0-1 bft).

1.1 Projectgebied en voornemen

Het projectgebied ligt in de bebouwde kom van Stadskanaal (zie figuur 1 en foto's 1 t/m 8). Aan de noord- oost- en zuidzijde wordt het projectgebied begrensd door een watergang en aan de westzijde door de weg Maarsbroek. Ten noorden van het projectgebied ligt bosgebied.

In het zuiden van het projectgebied staat een pand (voormalige dierenkliniek) omringd door struiken en bestrating (nummer 1 in figuur 1). Het projectgebied bestaat voor het grootste deel uit grasland (nummer 3), een deel is bebost (nummer 2). In het grasveld staat een boom met een ooievaarsnest (nummer 4). In het noorden van het projectgebied staan bomen in twee afzonderlijke groepen; een groep wilgen (nummer 5) en een groep beuken (nummer 6).

Het pand bestaat uit baksteen en glas en heeft één bouwlaag. Deze laag is in het voorste deel hoger dan de delen aan de achterzijde. Het eerste hogere deel heeft een piramidevormig dak van plaatmateriaal. Overige delen hebben een plat dak. De zijden van deze delen bevatten ramen en een deur en hebben smalle metalen dakranden.

De plannen omvatten de realisatie van een kindcentrum in het noordelijk deel van het projectgebied. Voor zover bekend blijft het beboste deel (2) en de groep bomen (beuken) (6) behouden. De groep wilgen (5) en het ooievaarsnest (4) worden weggehaald. Omdat de precieze invulling van de oostzijde nog niet helemaal bekend is, is in dit onderzoek het gehele gebied, inclusief het pand en de omgeving, geïnventariseerd.

Figuur 1. Projectgebied, rood omlijnd (bron: regels op de kaart). 1: dierenkliniek, 2: bebost deel, 3: grasveld, 4: boom met ooievaarsnest, 5: groep bomen (wilgen), 6: groep bomen (beuken).

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het projectgebied 13 februari 2025. Linksboven: voorkant pand dierenkliniek met bestrating. Rechtsboven: achterkant pand dierenkliniek. Linksonder: bebost deel. Rechtsonder: grasveld gezien vanuit het noorden met boom waarin zich een ooievaarsnest bevindt en links is de T-kruising zichtbaar.

Foto's 5 t/m 8. Impressie van het projectgebied 13 februari 2025. Linksboven: solitaire wilg uit groep bomen (wilgen). Rechtsboven: uitzicht op de groep beuken in het noorden gezien vanuit het zuiden van het projectgebied. Linksonder: watergang grenzend aan de oostzijde van het projectgebied met braamstruiken, dit vormt mogelijk foerageergebied en migratieroutes voor hermelijn en/of bunzing. Rechtsonder: grasveld gezien vanuit het noorden met rechts fietspad en openbare weg de Maarsbroek grenzend aan het projectgebied.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten¹. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt².

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in of in de nabijheid het projectgebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

¹ Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

² Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna³ (NDFF) op 10 februari 2025 blijkt dat in de directe omgeving (binnen 3 km) van het projectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels waarvan het nest als essentieel kan worden beschouwd, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, dagvlinders en een libel. Ook zijn verschillende rode lijstsoorten bekend in de omgeving van het projectgebied. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Vaatplanten

Het grasland (zie figuur 1, nummer 3) bestaat voornamelijk uit Engels raaigras. Tijdens het veldbezoek op 13 februari was het gras bedekt met sneeuw. Aangenomen kan worden dat in het gras algemene soorten vaatplanten voorkomen, zoals madelief, paardenbloem, duizendblad, gewone rolklaver en witte dovenetel. Het wordt geregeld gemaaid, en het Engels raaigras duidt op voedselrijke omstandigheden. In het noorden van het terrein staan enkele beuken (6) in een groep, en zo'n 40 m zuidelijker staan enkele wilgen (5). Het beboste deel (2) bestaat uit diverse boomsoorten, waaronder berk en rondom en tussen de bomen groeit braam. Rondom de dierenkliniek (1) groeit struikgewas met onder andere rododendron en braam. Rondom de bijbehorende parkeerplaats/ bestrating bevindt zich openbaar groen met cultivars zoals laurierkers. Langs de watergang groeit braam en riet.

Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en zijn ook niet uit de omgeving bekend (NDFF). Gezien de voedselrijkdom en afwezigheid van waarnemingen kunnen beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

In de omgeving zijn verschillende plantensoorten van de Rode lijst waargenomen (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom kunnen soorten van de Rode lijst worden uitgesloten.

³ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

Nesten

Er zijn een aantal vogelsoorten bekend uit de directe omgeving van het projectgebied waarvan het nest als essentieel kan worden beschouwd (nesten worden ook gebruikt als vaste rustplaats of de nesten worden ieder jaar gebruikt) zoals huismus, gierzwaluw, oeverzwaluw, ooievaar, roek, ransuil en sperwer (NDFF). Voor huismus en gierzwaluw zijn zowel de (platte) daken van de bebouwing als het piramidevormig dak in het projectgebied niet geschikt als nestgelegenheid.

In het grasveld staat een boom waarop een kunstmatig ooievaarsnest is geplaatst (foto 9). Tijdens het veldbezoek op 13 februari 2025 werd op dit nest een nijlgans waargenomen. Uit de NDFF blijkt dat ter plaatse van het nest meerdere waarnemingen van ooievaar bekend zijn vanaf 2017, en er een waarneming is van 'nest-indicerend gedrag' uit mei 2021. Verder zijn geen grote nesten waargenomen die gebruikt kunnen worden als essentieel nest.

In de bomen en struiken in het beboste deel, in de bosschages en struiken rondom het pand en in de bomen (beuken en wilgen) op en rondom het projectgebied kunnen algemene soorten broeden, zoals ekster, merel, winterkoning en houtduif.

Aan één van de wilgen (5) hangt een nestkastje (foto 5). Dit kan in het broedseizoen worden gebruikt door soorten die in nestkasten broeden, zoals uit de omgeving bekende koolmees, pimpelmees, zwarte mees en kuifmees. In het riet en de braamstruiken langs de watergang kunnen algemene soorten zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen broeden. Tijdens het veldbezoek zijn twee wilde eenden in het water waargenomen.

Uit de omgeving zijn een aantal soorten vogels van de Rode lijst bekend, waaronder een aantal soorten met de status bedreigd en ernstig bedreigd (onder andere woudaap, kemphaan, pijlstaart, tapuit, watersnip en draaihals). Het projectgebied is niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten. Nesten van overige te verwachten algemene en rode lijstsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Foto 9. Ooievaarsnest (4) in boom solitair op het grasveld.

Foerageergebied

In het projectgebied kunnen diverse vogelsoorten, zoals roek, foerageren. Door de beperkte grootte en de ligging in de bebouwde kom is het projectgebied slechts marginaal geschikt als foerageergebied van vogels waarvan het nest als essentieel kan worden beschouwd. In de omgeving is meer en vergelijkbaar foerageergebied aanwezig.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Uit de omgeving van het projectgebied is de vleermuissoort gewone dwergvleermuis bekend (NDFF). Verschillende zijden van het lage (achterste) gedeelte van het pand bevatten geschikte openingen voor vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het gaat daarbij om open stootvoegen boven de deur en ramen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in het pand kan hierdoor niet uitgesloten worden.

Enkele bomen in het projectgebied bevatten holtes, spleten en scheuren die geschikt zouden kunnen zijn voor boombewonende vleermuissoorten, zie figuur 3. Het gaat met name om de groep wilgen (5) (foto 10). Deze wilgen bevatten meerdere holtes. Ook een berk in het beboste deel (2) heeft loshangende schors dat geschikt is als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (foto 11). De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen kan hiermee niet worden uitgesloten.

Foto 10 en 11. Geschikte openingen voor vleermuizen in bomen in het projectgebied. Links: voorbeeld van een wilg met een holte (rood omcirkeld), rechts: berk in bebost deel met loshangend schors (rood omcirkeld) dat geschikt is als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

Figuur 3. Locaties van bomen met mogelijk geschikte verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, aangegeven met oranje ster.

Foerageergebied

Het projectgebied en omgeving (watergang) kan onderdeel vormen van het foerageergebied van verschillende soorten vleermuizen.

Vliegroute

De watergang maakt onderdeel uit van een doorgaande structuur. Hierdoor kan de aanwezigheid van een vliegroute aan de oostkant van het projectgebied niet uitgesloten worden. De openbare weg Maarsbroek grenst aan de oostzijde van het projectgebied en heeft door de bomenrij een doorgaande structuur. Hierdoor kan de aanwezigheid van een vliegroute grenzend aan het projectgebied niet uitgesloten worden.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Het projectgebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten egel en bosmuis (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Groningen aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het projectgebied is de aanwezigheid van niet-vergunningvrije gevallen als bever, boomarter, bunzing, eekhoorn, grote bosmuis, haas, hermelijn, otter en steenarter bekend (NDFF). Bever is op circa 0,5 km noordoostelijk van het projectgebied waargenomen; het water waar de waarnemingen zijn gedaan staat in directe verbinding met het water grenzend aan het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen van bever aangetroffen, zoals vraatsporen en burchten. De aanwezigheid van bever kan hiermee uitgesloten worden. Otter is op circa 2,2 km zuidelijk waargenomen in het Veendam-Musselkanaal. Dit water staat in verbinding met het water grenzend aan het projectgebied. Otter kan mogelijk foerageren in deze watergang. Boomarter kan worden uitgesloten in het projectgebied door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen en de beperkte omvang van het beboste deel. Voor steenarter ontbreken geschikte verblijfplaatsen, zoals houtstapels of stapels met stenen, waardoor steenarter wordt uitgesloten. Het projectgebied biedt geschikte verblijfplaatsen voor hermelijn en bunzing, met name in het beboste deel en langs watergang. Mogelijke verblijfplaatsen zijn voormalige holen van ratten, mollen en konijnen. De braamstruiken langs de watergang bieden dekking en vormt daarmee ook een geschikte verbinding voor hermelijn en bunzing. In combinatie met de aanwezigheid van pooidieren (muizen, kikkers) en doordat het projectgebied aan een groter bosgebied grenst kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van hermelijn en bunzing (kleine arterachtigen) in het projectgebied daarom niet worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen mogelijke eekhoornnesten waargenomen in bomen. Hierdoor is de aanwezigheid van eekhoornnesten in het projectgebied uitgesloten.

Het grasveld met het beboste deel vormt geschikt leefgebied voor grote bosmuis, waarvan de dichtstbijzijnde en meest recente waarnemingen bekend zijn uit mei 2023 rondom woningen in de wijk

Vogelwijk, circa 0,6 km zuidelijk van het projectgebied. Het projectgebied sluit ook aan bij een groter bosgebied en er zijn migratiemogelijkheden naar andere bosgebieden. De aanwezigheid van grote bosmuis in het projectgebied kan daardoor niet worden uitgesloten.

Het projectgebied is niet geschikt als leefgebied voor haas vanwege de beperkte omvang van het grasland binnen de bebouwde kom.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

Door de aanwezigheid van permanent oppervlaktewater (watergang) in de directe nabijheid van het projectgebied vormt het projectgebied geschikt landbiotoop voor algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Groningen aangewezen als vergunningvrije gevallen bij flora- en fauna-activiteiten.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving van het projectgebied zijn geen-vergunningvrije amfibieën bekend (NDFF). Uit de NDFF is een waarneming van 'groene kikker' bekend, waarvan de dichtstbijzijnde waarneming is gedaan in september 2024 op 1,6 km westelijk van het projectgebied. Het projectgebied biedt niet-vergunningvrije amfibieënsoorten zoals poelkikker echter geen geschikt leefgebied. De aanwezigheid van deze amfibieënsoorten in het projectgebied kan hierdoor worden uitgesloten.

2.2.6 Dagvlinders

Uit de omgeving zijn de beschermde dagvlindersoorten grote vos en grote weerschijnvlinder bekend (NDFF). Grote vos is een vlindersoort die veel zwervend wordt aangetroffen. Deze vlindersoort heeft als waardplant vooral iep, maar ook zoete kers, populier en wilgensoorten. In het projectgebied staan verschillende wilgen en andere loofboomsoorten, waardoor de aanwezigheid van grote vos niet kan worden uitgesloten. Grote weerschijnvlinder is gebonden aan vochtige bossen of wilgenbroekbossen en heeft wilg als waardplant. Geschikt habitat voor deze soort is niet aanwezig in het projectgebied. De laatste waarneming van de grote weerschijnvlinder is daarnaast van één exemplaar in 2021 op circa 1 km zuidelijk van het projectgebied. De aanwezigheid van grote weerschijnvlinder kan worden uitgesloten.

Daarnaast zijn bruine vuurvlinder, oranje zandoogje en kleine parelmoervlinder (soorten van de Rode lijst dagvlinders) in de directe omgeving waargenomen (NDFF). Het oranje zandoogje is vooral aan te treffen bij ruige, kruidenrijke plaatsen in de halfschaduw, vaak in de buurt van struiken, struweel of bos in het buitengebied. Aangezien het projectgebied in een woonwijk ligt kan oranje zandoogje worden uitgesloten.

Bruine vuurvlinder is een zeer zeldzame soort van droge en vochtige schrale graslanden en heide met veel bloemen. Kleine parelmoervlinder leeft in open pioniersvegetaties en schrale, droge, warme graslanden met kale grond. Geschikt habitat voor deze soorten is niet aangetroffen en de aanwezigheid van bruine vuurvlinder en kleine parelmoervlinder kan worden uitgesloten.

2.2.7 Libellen

Uit de omgeving is de beschermde libellensoort groene glazenmaker bekend (NDFF). Geschikt habitat, zoals verlandingszones in laagveenmoerassen en vennen, is niet aanwezig in het projectgebied.

2.2.8 Overige beschermde soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en overige ongewervelden zijn niet uit de directe omgeving bekend (NDFF). Het projectgebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde soorten van deze soortgroepen. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.9 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het projectgebied zijn verschillende soorten van de Rode lijsten korstmossen, schimmels, weekdieren, bijen en overige ongewervelden bekend (NDFF). Door de afwezigheid van geschikt habitat is het uitgesloten dat exemplaren van de Rode lijst libellen aanwezig zijn in het projectgebied.

Er zijn vier verschillende soorten korstmossen van de Rode lijst waargenomen in de omgeving (NDFF). Gezien de groeiplaatsen van deze soorten (met name bomen) kan het op voorhand niet worden uitgesloten dat verschillende soorten kunnen voorkomen op de bomen in het projectgebied. Ook zijn verschillende soorten schimmels (paddenstoelen) van de Rode lijst bekend uit de omgeving (NDFF). Het projectgebied biedt met name in het beboste deel en langs het water mogelijk geschikte groeiplekken en de aanwezigheid van paddenstoelen van de Rode lijst kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Uit de omgeving van het projectgebied zijn vier soorten bijen en één soort hommelt van de rode lijst bekend (NDFF) namelijk blauwe metselbij, duinmaskerbij, gewone tubebij, slanke kegelbij en grote koekoekshommel.

Blauwe metselbij (Rode lijst: kwetsbaar) is in stedelijk gebied aan te treffen en nestelt in bestaande, bovengrondse holtes zoals stengels en in oude kevervraatgangen in oud hout. Drachtplanten (planten die nectar en stuifmeel leveren voor bijen) van de blauwe metselbij zijn vooral de vlinderbloemen (gewone rolklaver) en lipbloemen (witte dovenetel) die in het projectgebied voorkomen. Door de aanwezigheid van drachtplanten en oud hout kan blauwe metselbij niet worden uitgesloten in het projectgebied. Duinmaskerbij (Rode lijst: kwetsbaar) en drachtplanten zijn onder andere duizendblad en muurpeper. Vindplaatsen zijn beperkt tot de duinen in het westen van het land met als biotoop stuifduinen en dauwbraamlandschap. Duinmaskerbij kan worden uitgesloten in het projectgebied. Gewone tubebij (Rode lijst: kwetsbaar) en grote koekoekshommel (Rode lijst: kwetsbaar) zijn zogenaamde broedparasieten en gebruiken gastsoorten om zich voor te planten; tronkenbij als gastsoort voor gewone tubebij en aardbij als gastsoort voor grote koekoekshommel. Er zijn geen waarnemingen van tronkenbij en aardbij uit de omgevingen en daardoor kan aanwezigheid van gewone tubebij en grote koekoekshommel worden uitgesloten in het projectgebied. Slanke kegelbij (Rode lijst: kwetsbaar) is ook een nestparasiet en gebruikt diverse soorten behangersbijen als gastsoort. Slanke kegelbij is een warmteminnende soort, vooral van de kustduinen, de hogere zandgronden en de

heuvels in Zuid-Limburg. Behangersbijen zijn niet bekend uit de omgeving (NDFF) en er is geen geschikt habitat aanwezig voor slanke kegelbij. De soort kan worden uitgesloten in het projectgebied.

Er zijn twee soorten slakken van de rode lijst bekend uit de directe omgeving. Wijngaardslak is waargenomen in het recreatiegebied rondom de Pageplas op circa 0,7 km ten zuidoosten van het projectgebied (NDFF). Geschikt habitat zijn vochtige gebieden met kalkrijke grond, ze zijn daar vooral te vinden langs bosranden, graslanden en in tuinen. Aanwezigheid van wijngaardslak kan niet worden uitgesloten in het projectgebied.

Tot slot is lichte aardslak bekend uit de omgeving op circa 300 m ten noorden van het projectgebied in een particuliere tuin (NDFF). Lichte aardslak wordt sterk geassocieerd met menselijke bewoning en wordt meestal aangetroffen in vochtige ruimtes zoals kelders, keukens en tuinen of onder stenen en houtblokken; het beboste deel van het projectgebied voldoet aan deze beschrijving. Aanwezigheid van lichte aardslak kan niet worden uitgesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vaatplanten

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen worden uitgesloten.

2.3.2 Vogels

In het grasveld staat een boom die halverwege is afgezaagd en waar een kunstmatig ooievaarsnest is geplaatst. In de plannen wordt deze boom gekapt en verwijderd. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of dit nest gebruikt wordt door ooievaar. Indien het nest in gebruik is, dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden.

Voor overige soorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Foerageergebied

Bij uitvoering van het plan blijft het projectgebied geschikt als foerageergebied voor vogels zoals koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, merel en ander algemene vogels van parken en bossen. Daarnaast is in de directe omgeving van het projectgebied alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels door verlies van foerageergebied kan worden uitgesloten.

2.3.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in het pand kan niet op voorhand worden uitgesloten. Indien dit gebouw wordt gesloopt of verbouwd dient eerst nader onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in de groep wilgen door de kap kunnen niet worden

uitgesloten. Ook hiervoor geldt dat nader onderzoek nodig is om de aan- of afwezigheid van boombewonende vleermuizen. De berk met holtes, spleten en scheuren in het beboste deel blijft behouden. Negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen in deze berk kunnen uitgesloten worden.

Foerageergebied/vliegroute

Het projectgebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten. Bovendien is in de directe omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op. Vleermuizen kunnen zowel de watergang als de bomenrij langs de Maarsbroek gebruiken als vliegroute. Aangezien zowel de watergang als de bomenrij langs de Maarsbroek in de plannen behouden blijven, kunnen negatieve effecten op vleermuizen door verlies van vliegroutes uitgesloten worden. Wel kan licht dat op het oppervlaktewater en/of de bomenrij schijnt verstrend werken. Dit dient te worden voorkomen.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening Groningen. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

Niet-vergunningvrije gevallen

De oever van de watergang aan de oostzijde van het projectgebied en het beboste deel zijn geschikt als leefgebied voor bunzing en hermelijn (kleine marterachtigen). Opgemerkt wordt dat er een bomenrij is gepland langs de watergang en de braamstruiken daar waarschijnlijk worden verwijderd. Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen rust- en voortplantingsplaatsen worden vernietigd. Mogelijk worden daarbij verblijfplaatsen aangetast en dekking verwijderd. Negatieve effecten op kleine marterachtigen kunnen daardoor worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen vast te stellen.

Ook kan grote bosmuis in het projectgebied voorkomen. Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen rust- en voortplantingsplaatsen van deze soort worden vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. Nader onderzoek dient uit te wijzen of grote bosmuis in het projectgebied aanwezig is.

2.3.5 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening Groningen. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten

van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.6 Dagvlinders

De wilgen die gekapt worden zijn geschikt als waardplant van grote vos daarmee kunnen negatieve effecten op deze soort niet op voorhand worden uitgesloten. Deze effecten kunnen wel worden uitgesloten als kapwerkzaamheden buiten het ei, rups en popstadium worden uitgevoerd. Het seizoen loopt van begin april - eind juli.

2.3.7 Overige beschermde soortgroepen

Op alle overige beschermde soortgroepen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten, omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

2.3.8 Overige rode lijstsoorten

Korstmossen en schimmels van de Rode lijst kunnen in het projectgebied aanwezig zijn; geschikte groeiplekken zijn met name het beboste deel en langs het water. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te verminderen en te verzachten.

De aanwezigheid van blauwe mestelbij, wijngaardslak en lichte aardslak kan niet worden uitgesloten in het projectgebied. Geschikt habitat voor deze soorten bevindt zich voornamelijk in het beboste deel. Aangezien dit deel in de plannen behouden blijft zijn negatieve effecten op blauwe mestelbij, wijngaardslak en lichte aardslak korstmossen en schimmels minimaal.

Met betrekking tot eventueel overige aanwezige rode lijstsoorten worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen en aan de specifieke zorgplicht te voldoen.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige projectgebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten⁴ en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

⁴ Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Omgevingsverordening Groningen (januari 2024). Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

3.1.3 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN en akker-/weidevogelleefgebied

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming natuur buiten het NNN en akker- en weidevogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het projectgebied zijn niet aangewezen als beschermde natuurgebieden. Het projectgebied ligt ruwweg 10 km ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lieftingsbroek' en 18 km oostelijk van Natura 2000-gebied 'Drentsche Aa-gebied'. Op circa 850 m ten noorden van het projectgebied ligt een NNN-gebied. Circa 50 m noordoostelijk van het projectgebied ligt een gebied dat is aangewezen als 'bos- en natuurgebieden buiten het NNN'. Op circa 900 m oostelijk ligt een leefgebied akkervogels. Het dichtstbijzijnde leefgebied weidevogels ligt op circa 26 km afstand noordelijk.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt niet direct grenzend aan Natura 2000-gebieden 'Lieftingsbroek' en 'Drentsche Aa-gebied'. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Hieruit blijkt dat of er sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De plannen leiden niet tot vermindering van de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden niet aangetast. Negatieve effecten op het NNN kunnen hierdoor worden uitgesloten.

3.3.3 Weide-en akkervogelleefgebied en natuur buiten het NNN

De plannen leiden niet tot vermindering van de oppervlakte van leefgebieden voor akker- en/of weidevogels of natuur buiten het NNN. Negatieve effecten op weide- en akkervogelleefgebied en natuur buiten het NNN kunnen hierdoor worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het gemeentelijk omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Het projectgebied ligt binnen de bebouwingscontour, hierdoor zijn in het projectgebied geen provinciaal beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig. Mogelijk geldt er specifiek gemeentelijk beleid voor houtkap.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 13 februari 2025 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het projectgebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat nader onderzoek naar vleermuizen, kleine marterachtigen, grote bosmuis en ooievaar nodig is. Ook is een AERIUS-berekening nodig om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden geheel te kunnen uitsluiten. Uit het plan blijkt dat er geen negatieve effecten zijn op provinciaal beschermde natuurgebieden.

5.1 Soortenbescherming

Nader onderzoek naar ooievaar is nodig om te bepalen of de nestplek in gebruik is. Indien dit nest in gebruik is mag het niet zonder omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden verwijderd of verplaatst.

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in het pand en in (een deel van) de bomen in het projectgebied niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen of uit te sluiten (tabel 1). Uit het nader onderzoek blijkt of een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk is om te werkzaamheden te mogen uitvoeren.

De oever van de watergang en het beboste deel zijn geschikt als verblijfplaatsen en migratieroutes van hermelijn en bunzing (kleine marterachtigen). Nader onderzoek naar kleine marterachtigen is nodig om aan te tonen of deze aanwezig zijn.

Ook kan grote bosmuis in het projectgebied voorkomen. Nader onderzoek dient uit te wijzen of grote bosmuis in het projectgebied aanwezig is.

Negatieve effecten op grote vos kunnen worden uitgesloten als kapwerkzaamheden buiten het ei, rups en popstadium worden uitgevoerd. Het seizoen loopt van begin april - eind juli. Indien dit niet kan is nader onderzoek naar grote vos noodzakelijk.

Voor de overige soorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd en de zorgplichtmaatregelen in acht worden genomen. Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het projectgebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortgroep	Vervolgstappen nodig?
Vaatplanten	Nee, alleen zorgplicht maatregelen
Nesten (vogels)	Ja, nader onderzoek ooievaar bij kap boom met nest
Vleermuizen	Ja, nader onderzoek naar vleermuizen in het pand van de dierenkliniek en in de te kappen bomen/wilgen Rekening houden met kunstlicht ten aanzien van vliegroute langs de watergang en de bomenrij tussen het projectgebied en aangrenzende percelen.
Grondgebonden zoogdieren	Ja, nader onderzoek naar grote bosmuis, kleine marterachtigen en zorgplicht maatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplicht maatregelen
Dagvlinders	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen ten behoeve van grote vos
Overige soorten	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen voor rodelijstsoorten

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten of rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden de zorgplichten van de Omgevingswet in acht worden genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden het grasland kort te maaien en bij de werkzaamheden één richting op te werken. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Andere zorgplichtmaatregelen zijn bijvoorbeeld te vergraven grond (met zaden) in het projectgebied te houden, het maaien van vegetatie buiten de bloeiperiode en het in het gebied houden van gekapt hout. Ook ten aanzien van korstmossen en schimmels wordt aangeraden om het gekapt hout, verwijderde vegetatie en vergraven grond in en rondom het beboste deel te storten.

5.2 Gebiedsbescherming

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Hieruit blijkt dat of er sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

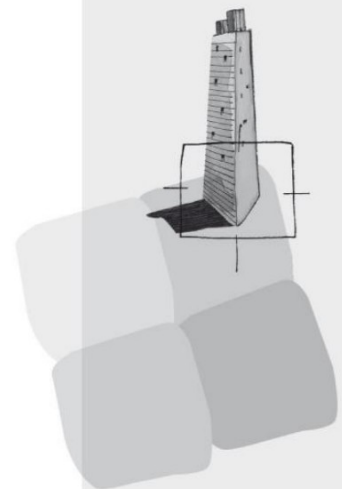
5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig. Mogelijk geldt specifiek gemeentelijk beleid voor houtkap.

Colofon

Projectnummer

P003246

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort